

ממדרן רבינו הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א

פרשת תצוה תשפ"ד

• תורת חמד | מענייני הפרשה •

ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך ואת בניו אתו מתוך בני ישראל לכהנו לי אהרן נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר בני אהרן (שמות כח, א). ואמרו במדרש (שמו"ר לו, ד): ואתה הקרב אליך, הדא הוא דכתיב (תהלים קיט, צב) לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי, כשאמר הקב"ה למשה ואתה הקרב אליך, הרע לו, אמר לו תורה היתה לי ונתתיה לך, שאלולי היא אבדתי עולמי. ובעץ יוסף פירש, דמשה היה רוצה לשמש בכהונה, והשיב לו הקב"ה שדי לו כתר תורה שניתנה לו דחשיבי טפי, דאילו היא היה העולם אובד והיא מקיימתו, עכ"ד. אכן צ"ב כיצד יעלה על הדעת שמשה רבינו, עליו נאמר 'והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה' (במדבר יג, ג), קינא בגדלותו של אהרן אחיו. ונראה לפרש שהכוונה להיפך, דהרע למשה על שאמר השי"ת 'הקרב אליך את אהרן אחיך', כאילו אהרן קטן ממנו וצריך שמשה אחיו יקרב. וע"ז אמר לו הקב"ה, תורה שלי היתה ונתתיה לך, ולמה נתתיה רק לך, משום שרק אתה, העניו מכל האדם, יכול היית לקבלה, ולכן מאותו טעם עצמו הריני מוסר את הכהונה לאהרן, על ידך, ודו"ק (ברכי נפשי).

ועשיית ציץ זהב טהור ופתחת עליו פתחי חותם קודש לה'... והיה על מצח אהרן וגו' והיה על מצחו תמיד לרצון להם לפני ה' (שם כח, לו-לח). במסכת מנחות (דף לו ע"ב) למדו שחייב אדם למשמש בתפילין בכל שעה, ק"ו מציץ, ומה ציץ שאין בו אלא אזכרה אחת אמרה תורה והיה על מצחו תמיד שלא תסיח דעתו ממנו, תפילין שיש בהן אזכרות הרבה על אחת כמה וכמה, יעו"ש. והמקדש דוד (טהרות סימן מה סוף סק"ד) הקשה, דבמסכת זבחים (דף יט ע"א) מבואר דכהנים בעבודתן חייבים בתפילין של ראש, וא"כ היו צריכים למשמש בתפילין בכל שעה, ושנינו במסכת ידים (פ"ג מ"ג) דרצועות תפילין עם התפילין מטמאין את הידים, וא"כ איך הכהן יעבוד עבודה הרי נטמא ידיו, ויעו"ש מה שכתב דאין טומאת ידים במקדש. אמנם יעוין בקהלות יעקב שם (סימן טז) שלדבריו חזרת קושי המקדש דוד. ואפשר לומר שהכהן משמש את התפילין ע"י סודר וכיו"ב שלא נטמא יותר. עוד נראה לבאר עפ"י המושג' (סימן כח סק"א) בשם המג"א דבעת התפילה א"צ למשמש בתפילין, וא"כ אולי גם בשעת העבודה במקדש א"צ למשמש בהם, דלא גרע משעת התפילה. אמנם בפמ"ג כתב דמצוה מן המובחר שלא יסיח דעתו מהתפילין גם בק"ש ותפילה, אך הנה בברכת פרץ (פ' תצוה) הקשה דכל המקור שצריך למשמש התפילין הוא מאיסור הסחת דעת מהציץ, ולא מצאנו שצריך למשמש הציץ. ובתירוצו השני כתב דביהמ"ק שאני דאיכא מורא מקדש והיה מכוון ליבו יותר ליר"ש, ואפשר דמה"ט אינו עלול להסיח דעתו אע"פ שלא יתחייב למשמש. וא"כ י"ל דה"ה בתפילין במקדש, דכמו שא"צ למשמש ציץ במקדש ואין בזה אפילו הידור משום דבמקדש א"א להסיח דעתו, הכ"נ בתפילין, ודו"ק.

ואת אהרן ואת בניו תקריב אל פתח אהל מועד ורחצת אותם במים (שם כט, ד). באחת השנים בפרשת תצוה לאחר קריאת התורה, פנה מרן הגרי"י הלוי מבריסק צ"ל אל הציבור ושאל אותם, מה עוד היה בחצר המשכן, נוסף על מה שקראנו כעת בתורה בפירוש, וכשלא ענו לו, השיב ואמר, היה שם מקווה, וכדכתיב בפסוק ה"ל שהיה מקווה בפתח אהל מועד ושם משה רחץ והטביל אותם במים. אכן לכאורה בלאו הכי היה שם מקווה, שהרי אהרן הכהן היה צריך לטבול חמש טבילות ביו"כ ומתוכם היו ארבע טבילות בקודש. ויעוין בשיעורי משמר הלוי (זבחים סימן קסב) שכתב לדון בזה, ממה שמבואר במדרש שבארה של מרים היתה בפתח אהל מועד, ומימיה כשרים לטבילה, כמבואר במסכת שבת (דף לה ע"א) מעיין המטלטל טהור, וזה בארה של מרים.

• ווי העמודים וחשוקיהם •

שאלה משולחני של מרן שליט"א

חנות שאוסרת לקנות יותר משני מוצרים, האם מותר לקנות עבור חברו

שאלה. פעמים שיש ברשתות המזון מחסור במוצרים מסויימים, ועל כן החנויות אומרות שקניית מוצר פלוני מוגבלת לשני יחידות ללקוח, עקב המחסור. והנה ישנם משפחות הזקוקות לקנות לעצמם יותר משני יחידות, ונשאלת השאלה האם מותר לבקש מחברו העומד בתור אחריו, שיקנה עבורו עוד מוצר אחד עבורו, ולשלם לו אח"כ את הכסף. דלכאורה הרי לחבר עצמו ודאי מותר לקנות שני יחידות לעצמו, ואח"כ ליתן אחד במתנה לחברו. האם באמת לבעל החנות יש טענה שאסור לקנות את המוצר על מנת למכור או ליתן לחבר כשיש לו כבר שני יחידות, או שהדבר מותר.

תשובה. אם אין תנאי מפורש של בעה"ב, יכול לקנות לעצמו ולמכור אחר כך לחבירו. ולא רק שאין בזה גזל, אלא יש בזה גם חסד, כיון שזה עומד לפניו, ואחרים אינם עומדים לפניו.

מקורות ונימוקים

לכאורה אם אין תנאי מפורש שאסור להעבירו לאחר, כמו שיכול לקנות לעצמו, כך גם יכול לקנות לחבירו, אלא אם כן בעל הבית עומד שם ואומר לו: 'לך אני לא רוצה למכור'. אולם לאחר שכבר מכר לו את המוצר, אינו יכול לומר לו שאסור לו להעבירו לאחר ושוה גזל למפרע, דאין לו את הזכות לכך.

אלא שיש לדון לגבי הקונה, שמתכוון לעשות מצות חסד עם חבירו שיהיה לו שלושה מהמוצרים הנ"ל, ולכאורה מאי חזית לעשות חסד עם הקונה, שיעשה חסד עם המוכר ואל יקנה, כי המוכר רוצה שישאר לו מהמוצר הנ"ל בשביל הקונים הבאים, כדי שיבואו וימשיכו לקנות גם דברים אחרים בחנותו, וא"כ אמנם הוא מועיל לאדם אחד אך מזיק לאדם שני, ואולי יש לומר שב ואל תעשה עדיף.

אך הנה נאמר במסכת בבא מציעא (דף עו ע"א) שאם בעה"ב אמר לשליח לשכור לו פועלים בארבעה זוז, והשליח אמר להם בשלושה זוז והסכימו, אין בעה"ב חייב להם אלא שלשה ואין הפועלים יכולים לתבוע את הזוז הנוסף. ואמרין התם דאע"פ שסבור וקביל, כלומר שהפועלים הסכימו את הצעת העבודה בשלושה זוזים, מ"מ יש לפועלים תרעומת על השליח, והטעם משום 'אל תמנע טוב מבעליו', דאם בעה"ב היה מוכן לשלם משכורת גבוהה יותר, מדוע מנעת מאתנו ידיעה זו. ולכאורה קשה, דיכול הפועל לומר שקיים 'אל תמנע טוב מבעליו' כלפי בעל הבית, דאמנם מנע טוב מהפועלים, אבל בכל זאת עשה טובה לבעה"ב, ששכר לו פועלים בזול. ונאמרו בזה כמה תירוצים:

הריטב"א תירץ, כיון דבעה"ב אמר לו בפירוש שישכור בארבעה זוזים, ולא אמר לו שישכור כפי מה שיוכל במחיר הזול שימצא, א"כ גלי אדעתיה דניחא ליה דליתן להו ארבעה [ואמנם גם הפועלים הסכימו בשלושה זוזים, מ"מ יש להם תרעומת, כיון דאצל פועלים כל אחד יודע ומבין שפועלים רוצים לקבל כמה שיותר, גם אם לא גילו דעתם בפירוש]. ורבינו יהונתן מלוניל תירץ, שלכן יש להם עליו תרעומת, שהוא חס על עושר בעל הבית שלא יחסר, ולא חס על עניים ומרודם של הפועלים. ולכאורה גם בעניינו, יש כאן מצוה, כי גם לקונה עדיף יותר לדאוג לקונה שלפניו, מאשר לבעל הבית שיהיה לו יותר עושר.

אמנם אם יחסר לאנשים אחרים שיבואו בהמשך היום, יתכן שיש כאן נידון נוסף, של תופס לבעל חוב במקום שחב לאחרים, שהוא רוצה לעזור לזה שלפניו, אבל מזיק לאחרים שיבואו לקנות. וכתב בשו"ע (חו"מ סימן קה"ס"א) התופס לבעל חוב במקום שיש עליו חוב לאחרים, לא קנה, ואפילו עשאו שליח. והטעם דלא מהני שליח היכא דחב לאחרים, כתב הפני יהושע בכתובות (דף פד ע"ב ד"ה את תופס) משום דאין שליח לדבר עבירה, וכיון דחב לאחרים עבירה הוי גביה, ע"ש. ויעוין בקצוה"ח (שם סק"א) מה שכתב בזה, ובכסף הקדשים כתב דהטעם משום דמאן דעלך סני, לחברך לא תעביד.

ולענין אם יכול לתפוס כאשר גם לו יש חוב, כתב השו"ע (שם ס"ב) דאם הלווה חייב גם לתופס, וזה בתפסתו, דמיגו דאי בעי זכי לנפשיה, וזי נמי לחבריה. ולכאורה גם בענינו, כיון שאותו אדם יכול לקנות לעצמו את המוצר הנ"ל, ממילא גם יכול לקנות לחבירו, ולכאורה אין בזה גם שאלה של מידת חסידות, כיון שיש כאן אדם שעומד לפניו שצריך את המוצר הנ"ל, והאחרים עדיין אינם עומדים לפניו, ולא יודעים אם יבואו או לאו, הרי שיש בזה מצוה של גמילות חסדים כעת כשעוזר לזה שעומד לפניו.

ביום שלישי שעבר נערך כינוס חירום בראשות רבינו לעשרות רבני הקהילות בעיה"ת בני ברק לחיזוק התמיכה ברשימת 'דגל התורה', במשא המרכזי הרחב רבינו אודות הזכות להיות כפופים תחת הנהגתו של מרן ראש הישיבה הגר"ד **לנדו** שליט"א, וציטט דברי הגמ' (גיטין סא.) דרב כהנא קרה על אחד שנהג כהלכה שהוא ממקומו דרבי יאשיה ולכן הוא בקי דינים, וקרא על רבי יאשיה את הפסוק 'צדיק יסוד עולם', ופירש"י דרבי יאשיה היה דורש לרבים דינין ומודיען. כשלאחר מכן התבטא רבינו: 'זכינו לת"ח עצום, רבי דוב לנדו, שהוא הולך ממקום למקום, ממדינה למדינה, עם קושי רב, ומודיע חוקי ה', אני רואה תמיד בהתפעלות כיצד הוא נוסע לחו"ל לדרוש דרשות ולחזק, וגם באי" הולך בקביעות. אשרינו מה טוב חלקינו, אנחנו קרובים אליו עוד משנים קדומות'. לאחר מכן הקריא רבינו את מכתבו של הגר"ד ל אודות הבחירות, וסיים: 'כזה אדם גדול שאומר דברים זה מחייב את כולנו, אין פה אסיפה של מחלוקת, אלא רק דבר אחד, נתאספנו לקיים את רצון הבורא להרבות תורה ולימודה ולהגדיל ולפאר שמו הגדול, ובזה ניגאל, וכל מי ששומע לדברי רבי דוב שכתב שכל משמרת התורה והיהדות בטהרתה מבוססת על הבחירות, ידע שעושה את רצון הבורא. והקב"ה יעזור שהשולם יפרוץ בינינו, ויעשו כולם אגודה אחת לעשות רצוןך בלבב שלם'.

נשאל רבינו אודות עריכת 'משמר' בליל שישי, כשלטענת מספר ראשי ישיבות חשובים שפנו לרבינו, הדבר גורם לרפיון בסדרי הישיבה, ומאידך טוענים הבחורים שהם מרוויחים שעות נוספות של לימוד התורה. רבינו במכתב תשובתו פתח והביא מה שהזהירו גדולי ישראל על כך שבחור ישיבה צריך לישון בזמן שינה, לאכול בשעת אכילה, ובשאר השעות ללמוד, וזהו הסוד להצלחה בלימוד התורה, כי היצר הרע זומם להחליש את כוחו של האדם ולהתישו ומייצק לו אל תאכל או אל תישן ותלמד י"ב שעות ברציפות, אבל האמת שכאשר אדם הולך לישון בזמן, הוא קם עירני ומלא מרץ וביכולתו ללמוד היטב ולעין בתורה כדבעי (אם לומד ברציפות בלי דיבורים בטלים). בתוך דבריו העיד רבינו: 'זכיתם לראות הרבה גדולי ישראל, ביניהם מרן הרב אברמסקי זצ"ל, מ"ח מרן הרב אלישיב זצ"ל, מרן בעל 'הקהילות יעקב' זצ"ל, וגיס מרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל, והצד השווה שבכולם, שהקפידו מאוד על סדריהם, וכן מ"ח מרן הגר"ח אלישיב זצ"ל מעולם לא עשה 'משמר', ואפילו בליל שבתות, הוא הרגיש שאם יעשה 'משמר', זה יפגע לו בסדרי הלימוד, ולא עשה 'משמר'. עוד הוסיף רבינו כי בחור צעיר שיעשה משמר ויהיה ער לילה שלם, מי יודע היכן זה עלול להזיק לו בהמשך, כגון שיגרם לו לאחר תקופה חולשה וכדומה, הגם שכעת אינו חש בזה. כמ"כ אם בחור חסר מהסדר ביום שישי, הוא גורם רפיון לכל הישיבה, ועוון זה תלוי בו חס ושלום. ובפרט לאור מה שכתבו הספרים הקדושים על מעלת לימוד התורה בשבת, אם כן אם על ידי שיהיה ער בליל שישי, ילמד פחות בשבת, הרי שיצא שכרו בהספידו. דברי רבינו גרמו עוררו הדים רבים בעולם הישיבות, ובישיבות רבות נתלה תשובת רבינו ע"י צוות הישיבה, בצירוף בקשה מצוות הישיבה לשמוע לדעת תורה, ולהימנע מעריכת משמר בליל שישי.

לאחר הסתלקותו של הדיין הגאון רבי יעקב ישראל פוזן זצ"ל אשר למד עם יבדלחט"א רבינו ביישיבת 'סלבודקא', התפרסם בקו 'שיח יצחק' [שלושה 4-3, שלוחת 'בדידי הוה עובדא'] עדות מרתקת מחתדב"ג הגאון רבי אליעזר רות שליט"א על הקשר ביניהם, בדבריו סיפר כי בתקופת חייתו מאורס עם בתו של רבינו, ניגש אליו הגר"ח ואמר לו, הידע הנך מיהו הרב זילברשטיין, וסיפר שכשלמדו בישיבה ישבו הבחורים בחדר האוכל ודיברו מה יצמח מהבחורים הטובים, ולקחו כדוגמה את רבינו ואת הגר"ח אויערבאך זצ"ל, ואמרו: 'יצחק ימלא כיכרות (כמו ב.ג. להבדיל) באנשים שיבואו לשמוע את שיעוריו, ואברהם דוב יהיה הרב הראשי'. וסיים ואמר שלא נפל דבר ממה שאמרו, שאת שיעוריו של רבינו כבר אז באו לשמוע מאות ואלפים, והגר"ח שימש את כהרה"ד לטבריה. כשסיפר הגר"ח רות את הדברים לרבינו, הגיב ואמר הידע הנך מיהו הגר"ח פוזן, וסיפר כמה קיבל ממנו בישיבה ביד"ש ודקדוק ההלכה והיה דוגמא להקפיד ולדקדק בכל דבר, וכשהיה נוטל ידיו היו באים לחזות במעמד הנט"י כהלכה שלו. כשחזר וסיפר כן להגר"ח, הגיב ואמר: אנחנו דקדקנו בהלכה כי כן הורגלנו בבית אבא שקיבל מאביו (שהיו כולם דיינים גדולים ות"ח). אבל ר' יצחק דקדק בהלכה כי כך כתוב בגמ', כי כך נפסק בשו"ע...

ביום חמישי האחרון הגיע לכולל 'בית דוד', אביו של החטוף אלמוג בן נירה (סרוסי), להתברך ולהתחזק מרבינו, כשעלה עם רבינו במדרגות שמע מרבינו שהוא שימש הבוקר כסנדק בברית מילה ברמת אלחנן, והאב המופתע סיפר לרבינו, כי לפני תקופה קצרה הוא חלם חלום רע והגיע לב אחד שמתיעצץ עמו, ואמר לו שיחפש אחד שהיה סנדק שיברך אותו, ואמר שכבר שבועיים מחפש סנדק ולא מצא, והנה הגיע ללא כל תיאום לרבינו בדיוק ביום בו שימש כסנדק, והיה לפלא. לאחר מכן הכניסו רבינו לחדרו שבכולל, וביקש לשאת דברי חיזוק בפני כל אברכי הכולל, כשלאחר מכן קראו ג' פרקי תהלים (קמב, קל, קכא), ולאחר מכן אמר רבינו עם הציבור י"ג מידות של רחמים, ג' פעמים בזה אחר זה, כשרבינו משתק בבכי ומוויד דמעות כמים יחד עם אבי החטוף. לסיום אמר רבינו כמה קטעים מ'אבני מלכינו', כשהאברכים חוזרים אחריו מילה במילה. וסיים בתפילה: 'אחינו כל בית ישראל'. לפני צאתו של אבי החטוף, הוציא רבינו שטר של מאתיים ש"ח מכיסו, והגישו לאב, וצוהו שיתן הממון לצדקה לעניים הגונים שומרי שבת. העומדים בחדרו של רבינו ליוו את אבי החטוף בניגון 'תהא השעה הזאת שעת רחמים ועת רצון מלפניך'... אכ"ר.

אחורה נא חידה

אילו הלבנות בדיני משלוח מנות, למדו רבותינו מדיני הוצאה בשבת?

(התשובה לחידה, א"ה בשבוע הבא, החידה באדיבות ידידיו הרב ארז חזני שליט"א)

תשובה לחידה משובע שעבר: היכן מצינו 'הטמנה' האסורה אף ביום חול?

תשובה. נאמר במסכת בבא בתרא (דף פט ע"ב), תנו רבנן, לא תעשו עול במשפט במדה במשקל ובמשרה (ויקרא יט, לה), במשקל - **שלא יטמין משקלותיו במלח**. כלומר, שאסור לקנות להטמין את המשקולת במלח, ולפי רוב הראשונים הטעם הוא שעל ידי הטמנה במלח, שואב המשקל את המלח ונוסף כובד למשקל והדבר גורם לשינוי משקלם, ומפסיד הלוך את המוכר שלא כדין (רשב"ם, ר"י מיגאש, רבנו גרשון ויד רמ"ה ב"ב שם, ורש"י ב"מ סא, ב). אכן התוס' ושאר ראשונים (רשב"א, ריטב"א ותו"א ש"ב ב"מ שם) פירשו כ"ת דהטמנת המשקל במלח מקילה את **משקלו**, כיון שהמלח שואב חומר מתוך המשקולת (כמו ששואב דם מתוך הבשר), וא"כ המוכר שהוא המווד בד"כ אסור לו להטמין המשקולת במלח, כדי לא לרמות הקונה.

לקבלת העלון, פסקי הלכה, ועדכונים ממרן שליט"א,

ניתן להרשם במייל a0527642209@gmail.com, ובפלאפון הנ"ל, או בכתובת מייל 3126877@gmail.com ובפלאפון 0533126877.

השווה בשבת בבית חולים, וא"א להדליק נר שבת אלא

במקום שאינו נקי

שאלה. יולדת או איש חולה הנמצאים בשבת חולים בשבת, והנהגה אינה נותנת רשות להדליק שם 'נר שבת' [גם בתוך בית מזוכות] משום חשש דליקה, הפתרון הוא כפי שכתבנו בספר תורת היוולדת (פרק מ סעיף ו) שידליקו נורות חשמל ויברכו על הדלקה זו, ויסמכו על שיטות הפוסקים [שו"ת בית יצחק (יו"ד ח"א סימן קב אות ה), מחזה אברהם (או"ח סימן מא), הר צבי (ח"א סימן קמג)] שיוצאים בזה ידי חובת הדלקת נרות שבת. ואם דלקה המנורה מבעוד יום, יכבו אותה וידליקו מחדש לכבוד שבת (רמ"א או"ח סימן רסג ס"ד). אמנם על תאורת פלורוסנט אין לברך משום שאינו אש, יעו"ש כל הפרטים.

אכן, במה דברים אמורים כשיש שעון שבת שיכבה את אור החשמל לפני השינה, אולם אם אין אפשרות כזו ויודקו לכבות את האור כדי שהחולים יוכלו לישון [וכמבואר במסכת שבת (דף כט ע"ב): 'המכבה את הנר בשביל החולה שישן פטור ומותר'], אם כן לכתחילה אין לברך על הדלקה זו, שהרי הוא מדליקים נר על מנת שידחה את השבת ויעשה בו מלאכה. ואף אם יהיה שם נכרי שהוא יכבה, גם אם זה כל כך לכתחילה שידליקו נר על דעת שנוכרי יכבנו, ואפילו אם יאמרו לו מלפני השבת שיעשה כך.

אך הנה קיימת עוד אפשרות להדליק נר מבלי שיצטרך החולה לעבור איסור עליו, והוא **שידליק את אור החשמל בחדר הנוחיות** (בית הכסא) הצמוד לחדרו, וכשהדלת תהיה פתוחה, יפיץ החשמל את אורו גם לחדר ויהיה בו ממש אור, ובליילה כשיצאה לישון יסגור את הדלת.

אך יש לעיין בזה, שהרי פסק הביאור הלכה (סימן תקפח ס"ב ד"ה שמע) דאין לקיים מצוה במקומות המטופות, וכמו שדן שם לגבי תקיעת שופר, או משום דמצוות צריכות כוונה וזה גופא חשוב כדברי תורה, ולא גרע מהרהור בדברי תורה. עוד כתב דבשעה שמקיים מצוה בפועל הוא עבודה, ואין לעשות עבודת ה', דרך בזיון. ולכאורה ה"ה בענינו דאין להדליק נר שבת בתוך בית הכסא.

אלא שלטעם הראשון, אם המתג מחוץ לבית הכסא והוא עומד בחדר ומדליק, אזי אין בזה חשש של הרהור בדברי תורה במקומות המטופות מצד כוונת המצוה, אבל עדיין שייך הטעם השני של עשיית המצוה דרך בזיון, מצד עצם מה שמדליק נר של שבת בבית הכסא.

אמנם נראה שמותר להדליק נר שבת בבית הכסא, ואין בזה ביזוי מצוה, משום שכך היא המצוה להדליק בכל החדרים שהולך שם בשבת, וכמבואר במשנ"ב (סימן רסג סק"ב), וגם בית הכסא בכלל. וכמבואר בירושלמי בפסחים (פ"ד ה"ד) דמדליקין נר שבת 'אפילו בבתי כנסיות ובתי מרחצאות', ואם מחוייבים להדליק בבית המרחץ, אם כן גם בבית הכסא חייבים להדליק.

וגיס מרן הגר"ח קניבסקי זצוק"ל הראה לי גירסא בירושלמי הנ"ל, שבמקום בתי כנסיות כתוב **בתי כסאות'** במפורש. ואם כן מאחר וזהו מצות נר שבת להדליק גם בבית הכסא, אין כאן שום גנאי למצוה, ולא דומה למדליק נר חנוכה בבית הכסא, דשם אין זה מקומו, אלא שהוא אין לו קצת מקום אחר להדליק חוץ מאשר בבית הכסא. ואם כן בנד"ד מותר וחייב להדליק בבית הכסא ויברך בחוץ וידליק בפנים ויאיר גם לחדרו.

אמנם יש להעיר, דמאחר ונאמר ברמ"א (או"ח סימן ערה סעי' יב): 'נהגו לכסות הקטנים שלא יהיו ערומים בפני הנרות, משום ביזוי מצוה', אם כן באופן שמדליק בבית הכסא את נרות השבת כדברינו, הוא יצטרך להשגיח בעניא פקידא להיות כמה שאפשר בצניעות יתירה בבית הכסא, לכל יהיה מגולה מול הנורה החשמלית, מצד ביזוי מצוה, דהרי הנורה החשמלית בבית הכסא בשבת יש לה דין של נר שבת, ודו"ק.

[ולסיום מענין לענין, הנה שנינו בירושלמי (שביעית פ"ח ה"ב) דאין מדליקין בשמן שריפה לא בבתי כנסיות ולא בבתי מדרשות, מפני בזיון קדשים. וכבר תמה על כך הר"ש משאנץ שם דלא נתברר לנו מאי קאמר, דבמסכת תרומות (פ"א מ"י) תנן להדיא דמדליקין בשמן שריפה בבתי כנסיות ובתי מדרשות, וגם צ"ב מה בזיון קדשים שייך בזה, יעו"ש. והנה הגאון האד"ת זצ"ל כתב בהגהות 'טוב ירושלים' [וכן הביא בשמו בנז, בספר 'משנת ר' בנימין' (זרעים, דף מד, א)], דהגירסא הנכונה היא: 'ולא מדליקין בשמן שריפה לא בבתי כסאות' ובבתי מרחצאות מפני ביזוי קדשים', והיה כתוב בראשי תיבות: **"בב"ב ובב"מ"**. וגרס המעתיק לפותרם בטעות 'בתי כנסיות ובבתי מדרשות', אולם האמת דצריך לגרוס **'בתי כסאות' ובתי מרחצאות'**. ולפי"ז מתורצת קושיית הר"ש שבאמת בבתי כנסיות מותר, ורק בבית הכסא ובית המרחץ הוי בזיון קדשים. (ונראה שאפילו לנר שבת' יהיה אסור להדליק בשמן שריפה בבית הכסא, דהוי בזיון להכניס תרומה לבית הכסא).

ניתן להאזין להקלטות ופסקי הלכה המתעדכנים מדי יום ממרן רבינו שליט"א, וכן שיעור יומי בהלכות שבת ועוד,

בקו 'שיח יצחק', 04-376-0582 או 072-380-9348.

מדי ערש"ק יעודך בקו האם ישנה מרן שליט"א בשבת הקרובה ברמת אלחנן

י"ר ע"י מערכת 'קובץ גליונות' k.gilyonot@gmail.com

להנצחות ולהקדשות ניתן לפנות: 053-3145900